બનામે ખુદા

નૂરે અરબ

ખેલકે ગાયન.

ધી ન્યુ આફતાબ હિન્દ થીએટ્રીકલ
કંપની આફ કરાંચી.

મુસન્નીફ
મુનસી ઝાયક (ફરોખાબાદી)

શાયાં કરનેવાલે—
મૌલાના અબ્દુલ કરીમ—પ્રોપ્રાયટર

સં. ૧૯૭૩ સુરત. સન ૧૯૧૭

શા. ખુબચંદ અમીચંદકે ધી. જૈન એનજીન
પ્રી. પ્રેસમેં પ્રભુશંકર નર્મેરામ વ્યાસને છપા—
ખપાટીયા ચકલા—સુરત.

કીમત દો આને.

તખતા નાટક.

મેલ કેરિકટર.

શમ્માસ—ફેનીશીયન કોમકા પેશવા.

બાદશાહ—ટાયર શહર કા હાકીમ.

ઇસમીર—શાહ ટાયર કા વઝીર.

નાસેહ—ઇસમીરકા લડકા, શાહી સીપાહ સાલાર, આબીદાકા આસિક.

ડાકટર—નાસેહકા ઇલાજ કરનેવાલા હકીમ.

જુમ્મક હબશી—શાહી અખાડેકા સબસે બડા પહેલવાન.

ઇમદાદ—આબિદાકા કમ ઉમરકા નેક લડકા.

તરરાર —
અહમર—
એહરાર—
જરરાર —
} શાહી અખાડેકે પહેલવાન.

મિરઝા ઝક્કી—એક બેવકુફ રઇસ.

અય્યાર—ગુલનાર નંબર ૧ કા ખાવિંદ.

સલારૂ—અય્યારકા નૌકર શબનમકા આશીક.

બબ્બન—મિરઝા ઝક્કીકા બેવકૂફ નોકર નવેલીકા ખાવિંદ

ચોબદાર, તમાશબીન, શાહજાદે, જંગી સિપાહી, જલ્લાદ, બાગી રિઆયા, દરબારી વગૈરા વગૈરા.

ફીમેલ કેરિકટર.

આબીદા—અરબિસ્તાનકી ૧ ખુદાપરસ્ત ઔરત બાદમેં નૂરે અરબ નાટકકી હેરોઇન.

ક્યાલિસ્ટા—શાહટાયરકી લડકી આબિદાકી ખૈરખાહ, બાદમેં નાસેહકી બીબી.

આદીના —
અગમીરા— } સમ્માસકી વેધવાન અકલમંદ લડકિયાં, આબિદાકી તરફદાર.

ગુલનાર નંબર ૨—મિરઝા ઝક્કીકી બીબી.

ગુલનાર નંબર ૧—અય્યારકી બીબી.

શબનમ—ગુલનાર નંબર ૧ કી નૌકરાની સલારૂકી માશુકા.

નવેલી—મિરઝા ઝક્કીકી નૌકરાની બબ્બનકી ઔરત.

રામેશગરાન, સહેલિયાં, તવાઇફ, વગૈરા વગૈરા.

ધી આફતાબ હિન્દ થીએટ્રિકલ કંપની ઑફ કરાંચી.

નૂરે અરબકા તારીખી હાલ.

(બાબ ૧) સીન ૧.

આબિદા જિસ કાફલે મેં થી ઉસ કાફલે કા તુફાન સે બચકર ટાયર શહર કે દરયાઈ કીનારેપર એક જગહ કીયામ કરના, આબીદા કા અપને નેક લડકે ઇમદાદ કે સાંથ ખુદા કી બન્દગી મેં મશગુલ દીખાઈ દેના, નાસેહ સિપાહ સાલાર કા અપને માતહત સિપાહિયોં કે સાથ ઉસ જગાપર પહોચના, આબિદાકી ઇબાદત ઔર ખુદાકો યાદ કરનેકા તરીકા દેખકર ખુશ હોના ઔર દિલસે કહના કે અગર શાદી કરના તો એસીહી નેક ઓરતસે કરના ચાહિયે. ઇસકે બાદ નાસેહકા સબ કાફલેવાલે ઔર આબીદાકો ગિરફતાર કરકે ટાયર લેજાના.

સીન દુસરા.

ફેનીશિયન શાહકા દરબાર.

જિસકે ભરનેકી યહ ગરજથી કે શાહજાદી અપને લિયે શૌહર પસંદ કરે નાસેહકા કાફલે વાલોંકો કૈદખાને ઔર માલ લૂટકા શાહી ખજાનેમેં દાખિલ કરકે ખુદાપરસ્ત આબિદા ઔર ઉસકે લડકે ઇમદાદકો દરબાર શાહમેં પેશ કરના. બાદશાહકા આબિદાસે ઉસકા સારા હાલ દરયાફત કરના આબિદા અપને સચ્ચે ખુદાકી કિસ તરીકેસે ઇબાદત કરતી હૈ યહ મુલાહિજા કરકે બાદશાહકા પસંદ કરના ઔર ઉસકી

ઇજ્જત કરના ઔર ઉસીરસ દેવતાકે બડે પેશવા શમ્માસકા આબિ-
દાકી બંદગીકા તરીકા દેખકર હેરત કરના ઔર દિલમેં સોચના કે
ઉસીરસ દેવતાકે સિવાય દુસરે ખુદાકી બંદગી ઔર પૂજા કરને
વાલેભી લોગ હૈ. ફિર શમ્માસ દિલમેં ફિકર કરતા હૈ કે આબિદા
અગર ઇસ સલતનતમેં રહી તો વોહ જરુર અપના મજહબ ફેલા
દેગી ઇસલિયે શમ્માસ આબિદાકે સાથ દુશમની પૈદા કરકે ઉસકો
નિકાલને યા માર ડાલનેકે તરીકે સોચતા ઔર તલાશ કરતા હૈ.
ઇસ હી દરબારમેં શાહજાદી કે લીસટાકા નાસેહકો અપના ખાવિંદ
બનાનેકે લિયે શોહર પસંદ કરના નાસેહકા ઇનકાર કરના ઔર આબિદાકે
તરફ ઇરાદા જાહિર કરના નાસેહકા સરે દરબાર ઐસી નાફરમાની
કરના. બાદશાહકા નાસેહસે નાખુશ હોના ઔર ઉસકો કેદકી મુસી-
બતમેં ડાલનેકા ઇરાદા કરના. ઇસ મૌકે પર શમ્માસકા બાદશાહકો
યહ સમઝાના કે યહ સબ આબિદાકી ચાલાખીકા સબબ હૈ ઇસ લિયે
એક પરદેસી ઔરતકે લિયે અપની કૌમકે ૧ બહાદર સર્દારકો કેદમેં
ડાલના મુનાસિબ નહી હૈ બલકે યહ તરકીબ સોચના ચાહિયે કે
આબિદા ખુદ અપને દેવતાકો માનકર અપના મઝહબ કબુલ કરલે.
ઇસપર દરબારમેં યેહ સવાલકા પૈદા હોના કે આબિદા જૈસી ખુદા
પરસ્તકો કોન સમઝાકર ઉસીરસ દેવતાકી પૂજનેવાલી બના સકતા
હૈ. ઇસપર શમ્માસકા દરબારમેં અર્જ કરનાકે ઉસકી દોનો લડકિયા
આબિદાકો સમઝાકર ઉસીરસ દેવતાકે મજહબમે લા સકતી હૈ.
ઇસકે બાદ બાદશાહકા આબિદાકો શમ્માસકી નજર કેદમેં સુપુર્દ
કરના ઔર નાસેહકો ઉસકે બાપ ઇસમીરકી નજર કેદમેં રહનેકા
હુકમ દેના.

પરદા તીસરા (કૉમિક)

મિરઝા ઝકી બુઢાપે ઔર દીમાગકી કમજોરીકે સબબ શકી હો ગયા હૈ ઔર અપની જોરૂ ગુલનારકી નીસબત તરહ તરહકી બદ ગુમાનીયા કરતા હૈ ઔર અપની નૌકરાનીસે ઉસકે બાહિર ચલે જાનેકા હાલ પુછતા હૈ. નવેલી ઇનકાર કરતી હૈ મિરઝા ઉસકી તલાશમેં જાતા હૈ. ઇસકે બાદ ગુલનાર નમ્બર ૧ ઔર અય્યારકા આના. અય્યારકા ગુલનાર નંબર ૧ કુ અપની તસબીર દેના જો અય્યારકે ચલે આનેકે બાદ બે ખુદીમેં ગુલનારકે હાથસે ગીર જાતી હૈ. મિરઝા ઝકી આતા હૈ ઔર તસબીરકો ઉઠાકર દેખતા હૈ. ઔર તસબીરકે નિસબત શક જાહીર કરતા હૈ ઔર એક તસબીર દો નામ હોનેકે સબબ મિરઝા ઝકી અપની બીબી ગુલનાર નંબર ૨ પર ઇનતીહા દરજે બદ ગુમાન હો જાતા હૈ. ગુલનાર નંબર ૨ કે રિશ્તેદારોં કે તરફસે ઉનકે ખાદિમ તોહફેલાકર ગુલનારકે લિયે પેશ કરતે હૈ જિસસે મિરઝા ઝકીકા શક જિયાદા બઢ જાતા હૈ. મિરઝા હરએક આનેવાલેસે ઉસ તસબીરકા મુકાબિલા કરતા હૈ ઔર સબસે ઉસકા હાલ પુછતા હૈ સબ ઇનકાર કરતે જાતે હૈં.

પરદા ચોથા—કૈદખાના.

શમ્માસકી દોનો લડકિયાં અગમીરા વ આદીનાકા કૈદખાનામેં આબિદાકે પાસ આના ઔર આબિદાકો ખુદાકી બંદગી કરતે દેખના, બાદમેં આબિદાકે સામને ઉસી રસ દેવતાકી તારીફ કરના મગર આબિદાકા ઉનકે સામને સચ્ચે ૧ ખુદાકી તારીફ કરકે ઉન લડકિ-

યોંકો અપને મજહબપર લૈ આના. ઉનકા અપને બાપકી ચૌરીસે આબિદાકા મજહબ કબૂલ કર લેના.

પરદા પાચવા.

અય્યાર ઔર સલારુકા તસવીરકી બાબક બાતચીત કરતે હુવે આના, ઔર અપની બીબી ગુલનારકી તનસબત શક કરના શબનમકા આકર ગુલનાર નંબર ૧ કા પૈગામ પહોંચાના. અય્યારકા સબનમકો બરહમ હોકર સખ્તિસે જવાબ દેના. ગુલનાર નંબર ૧ કા દાખિલ હોકર નારાજ ગીકા સબબ દરયાફત કરના, અય્યારકા તલબ કરના ગુલનારકા તસબીરકે લિયે જેબ મેં હાથ ડાલના તસવીરકા ન પાના. અય્યારકા ગુલનાર પર બદગુમાન હોકર ઝલ્લાના ઔર નારાજ હોકર ચલે જાના.

પરદા છઠા.

ઓસિરિસકા દરબાર ભરાના અગમીરા ઔર આદીનાકા આબિદાકો દરબારમેં પેશ કરના ઔર આબિદાસે ઉસીરસ દેવતાકી ખુદાઇકા ઇકરાર કરના તો દર કીનાર ખુદ દોનોં લડકીયોંને આબિદાકે સચ્ચે ખુદાકા મજહબ કબુલ કરલેનેકા સરેદરબાર ઇકરાર કરલેના ઇસપર શમ્માસકા સખ્ત પરેશાન હોના ઔર અપની દોનો લડકીયોંકો ઉસીરસ દેવતાકે સામને સર ઝુકાનેકા હુકમ દેના મગર ઉનકા ઇનકાર કરકે ખુદ કુશી કર લેના.

બાબ દુસરા.

પરદા પહલા

શાહી મહાલ,

શમ્માસને અપની લડકીયોં ખુદ કુસીપર બેગુનાહ આબિદાસે બદલા લેનેકા ઈરાદા કરના બાદશાહકો યહ સમઝાકર આબિદાને ઉસીરસ દેવતાકો માનનેસે ઈનકાર કિયા જીસકે સબબ વોહ કતલ કરાનેકે લાઈક હૈ ઉસકે કતલકા હુકમ હાસીલ કરના. બાદશાહકા મજહબકી પાબન્દીકે સબબ આબિદાકે કતલકા હુકમ દે દેના, મગર દરબારમેં યેક નયા રંગ પૈદા હોના, ગોહયેહકે શાહજાદી કેલીસટાકા આબિદાકે તરફદાર હોજાના ઔર શમ્માસકા સખ્ત અફસોસ કરના.

પરદા દુસરા.

અય્યારકા મિરઝા ઝક્કીકે મકાનપર ઔર મિરઝા ઝક્કીકે મુલાજીમ બબ્બનકો રૂપયોંકા લાલચ દેકર ગુલનાર નંબર ૧કા હાલ દર્યાફ્ત કરના મુલાજીમ બબ્બનકા અપની માલિકકી બીબી ગુલનાર નંબર ર કા હાલ સુનાના. મિરઝા ઝક્કીકા આના ઔર અય્યારકો અપની બીબી ગુલનારકા આસિક સમઝકર ઝગડા કરના.

પરદા તીસરા.

ઇસિમીર વજીરકા મકાન.

નાસેહકા અબિદાકે ઇશ્કમેં બીમાર હોકર બિસ્તરે પર પડે હુએ દીખાઇ દેના, નાસેહકે બાપકા ઉસકી ખરાબ હાલત દેખકર માયુસ હોના ઔર ડાકટરકો તલબ કરના, ડાકટર આબિદાકી મુલાકાત ઇસકા તજવીજ કરકે વજીરકો આબિદાકે બુલાનેકી મશ્વરત દેના. ઇસકે અલાવા ફિર શમ્માસ વજીરકો સલાહ દેતા હે કે વોહ અપને લડકે નાસેહસે કહેકે આબિદા જબ ઉસકે પાસ આવે તો વોહ ઉસકી અસમત બિગાડ ડાલે. વજીરકા આબિદાકા બુલવાના ઔર સબકા નાસેહકે પાસસે અલાહિદા હો જાના. તનહાઇસે આબીદાકા ડરના ઔર પરેશાન હોના. નાસેહકા આબિદાકો તસલ્લી દેના ઔર સચ્ચે ખુદાકી ઇબાદત કરનેકા આબીદાસે અર્જ કરના. આબિદાકા ખુદાકી યાદ ઔર બન્દગીમેં ખડે રહના, ઔર નાસેહકા આબીદાકે કદમોંકે પાસ બેઠે હુવે દીખાઇ દેના. વજીર ઔર શમ્માસ વગૈરાકા હૈરાન હોકર આપસમેં કહના કે બેશક આબિદા કોઇ બડી જાદુગર હૈ ઔર ફીર આબિદાકો બેહુરમત કરનેકી સમ્માસને જબરદસ્ત કોશીશ કરના ઔર શાહી પહલવાન જુમ્બક હબશીકો બુલાકર આબિદાકી અસમત બિગાડનેકા હુકમ દેના, ઉસનેભી ઇનકાર કરના આખિર લાચાર હોકર આબિદાકો કૈદખાને ભિજા દેના ઔર ઉસકે મારનેકી દૂસરી તજવીજેં સોંચના.

પરદા ચોથા.

ગુલનાર નંબર ૧કા અપની ખાદીમા શબનમસે અય્યારકી બેવફાઇ બયાન કરના. શબનમકા ભી અપને સૌહર સલારૂકી શિકાયત કરના સલારૂ ઔર અય્યારકા દાખિલ હોના ચારોંકા આપસમેં બજાહિર એક દુસરેસે નારજ હોના ઇસ મજેદાર તકરાર કે બાદ આપસમેં મીલ જાના.

પરદા પાંચવા. [કતલગાહ]

આબીદાકા કતલગાહમેં આના શમ્માસકા આબીદાકો મારનેકા ઇરાદા કરના. શમ્માસકો અપની શહીદ લડકીયોંકી રૂહોંકા આબીદાકે કતલસે રોકતે હુવે નજર આના. શમ્માસકા કતલગાહસે ભાગ જાના. ઇસ તરહ આબીદાકા જાનકા બચ જાના અબતક શાહજાદી કેલીસ્ટાકા આબીદાકો સચ્ચે ખુદાકી બંદગી ઓર પરહેજગારીકે નીસબત બારીકીસે ગૌર કરતે રહના ઔર આબીદાકો કતલગાહસે જીંદા વાપસ આનેપર શાહજાદીકે દીલમેં ઉસકી સચાઇકા બેહદ અસર હોના. શાહજાદીકા ખોઆબે ગફ્લતસે યેહ કહતે હુવે ચૌંક ઉઠના "આહા, આબીદા તું સચ્ચી હૈ, તેરા ખુદા સચ્ચા હૈ, શમ્માસ દગાબાજ હૈ, ઉસીસ્સ ઝુટા હૈ" યેહ કહતી હુઈ કેલીસ્ટા આબીદાસે લીપટ જાતી હૈ.

બાબ તીસર

સીન ૧.

આબીદાકા કતલગાહસે જીંદા ફીર આના શાહ ઔર શાહજાદી કેલિસ્ટાકો પુરા યકીન દીલાતા હૈ કે બેશક જગતકા કરતા વોહી એક પરવરદીગાર હૈં. જીસકી બંદગી આબીદા કરતી હૈ હમકુ ભી ઉસી ખુદાકી બંદગી કરના ચાહિયે શાહ ઔર શાહજાદીકો ખયાલ હુઆ કે અબ આબીદાપર કિસી કિસમકા જુલમ ન હોને પાવે ઔર વહ અપને વતન સલામતીસે ભિજવા દી જાવે લેકિન શમ્માસકા રિઆયાકો શાહકે ખિલાફ ભડકાના રિઆયાને બલવા કરકે શાહસે આબીદાકા તલબ કરના. પાદશાહને આબીદાકે હવાલા કરનેસે ઈન-કાર કરના. મગર મજબુર હોકર આબીદાકો શમ્માસકે હવાલેકર દેના. શમ્માસને આબીદાકો શેરકે ગુફામેં ડાલકર હલાલ કરનેકા ઈરાદા જાહિર કરના. શાહજાદી આબીદાકે બચાનેકે નીયતસે રિઆયા ઓર શમ્માસકે સામને યેક શર્ત પેશ કરકે હટ કરતી હૈં. વોહ શર્ત યેહ કે આબીદા બારા ઘંટે શેરકે ગુફામેં રહકર સહીસલામત નીકલ આવે તો ઉસકે બદલે શમ્માસકો સેરકે ગુફામેં ડાલા જાવે. સબને યહ શર્ત શમ્માશસે મંજુર કરાના ઓર આબીદાકો શેરકે ગુફામેં ડાલનેકે લિયે લે જાના.

પરદા દુસરા.

મિરઝા ઝક્કી ઝુઝલાતેં હુવે ગુસ્સેમેં આના ઔર અપને મુલાઝીમ બબ્બનસે ચાય વગૈરા માંગના. ગુલનાર વ શબનમ વ અય્યાર વ સલારૂ વગેરા સબકા જમા હોના. તસવીરકા રાજ ખુલના મિરઝા ઝક્કીકા શકકા રફા હોના ઔર આપસમેં ખુશી ખુશી મિલ જાના વગૈરા.

પરદા તીસરા.

શમ્માસકા આબીદાકો શેરકે ગુફામેં ડાલ દેનેકે ખુશીમેં મૈં અપને દોસ્તોંકે સાથ જામ શરાબ નોશ કરના. ચૌપદારકા આબીદાકે શેરકે ગુફામેં સહી વ સલામત રહનેકી ખબર દેના શમ્માસકા ઘબરાકર શેરકે ગુફાકે તરફ જાના.

પરદા ચૌથા.

શાહી મહલ—શાહકો ખબર મિલનાકે આબીદા શેરકે ગુફેમેં સલામત હૈ. બાદશાહ ઔર શ;હજાદીકા શેરકે ગુફેકે તરફ જાના.

પરદા પાંચવા.

શેરકા ગુફા—આબિદાકા શેરકે ગુફાસે સલામત નીકલના ફિર શમ્માસકા શરતકે મુજબ શેરકે ગુફેમેં ડાલા જાના. શેરને શમ્માસકો ફાડ ખાના. ફિનેશિયન કોમકા અપને મજહબકો છોડકર આબિદાકા મજહબ કબુલ કરના ઔર આબિદાકો અપના પેશવા બનાના. શાહજાદી કેલિસ્ટાકી શાદી નાસેહકે સાથ હોના. ખેલકા ખતમ હોના.

ધી ન્યૂ આલ્ફ્રેડ થીએટ્રીકલ કંપની ઑફ કરાંચી.

નુરે અરબ.

ખેલકે ગાયન.

અરબ— ૧

પાક પરવરદીગાર, ટારે બીંપતા તેરી જુદી શાન
ખુદી જગવાલી રે—પાકપરવર.

બારીતાલા, તું હૈ આલા, રંગોગમકા, મીટાને વાલારે
આનબાન સબ તેરી સમાઇ. સીફત જગતમે તેરી આલારે—પાક.
રંજો મોહનમે. ચમન અમનમે હરદમ તેરી રૈન દીનનમે,
કુદરત રેહમત તેરી સમાઈ જગકે ચમનકા તુહી માલીરે—પાક.

આબીદા— ૨

સુમરૂ જીયાસે તોહે બારી. તુ હૈ જીન્નો ઇન્સકા પાલનહારા

તુ હૈ માલીક અરજો સમાકા રૂપ અનુપ સબ તેરા દીખત હૈ તુ
હૈ મહેરબાન જગત પ્યારા—સુમરૂ.
પાક જાત હૈ તેરી સીફાત જાયક નીત તેરા નામ જપત હૈ
તેરા જગતમે સબ ચમકાર—શુમરૂ.

સહેલીયાં— ૩

સજત હૈ તોહે શાહા નુરે એકબાલ જાહોજલાલ.
સીફ્ત તોરી કરત સદા, શામ શુબ્હો સારે જગમે—સજત.
તેરા રાજ ઉત્તર દખ્ખન ચમકે તાજ પુરબ પચ્છમ નૌબત.
નીત જગત બજત શામ શુબ્હો સારે જગમે—સજત.

સહેલીયાં— ૪

શખ્માશ આયે સારે શાદમાં હૈ હમપે મેહેરબાન હૈ
વો નેકશાન સરકો ઝુકાતે હૈ આંખે બીછાતે હૈ.
હમ સરવર બરતર આયે યહાં હાં— શખ્માશ આયે.
તશરીફ લાતે હૈ જલ્વા ફરમાતે હૈ કીસ્મત ચમકાતે હૈં
સબકી યહાં હાં શખ્માશ રૂમઝુમ સબ હમ ધુમ શખ્માસ.
હમ હરદમ પગ ચુમચુમ હૈ અખતર ચમકા આલમ દમકા
જહાનમેં રેહમતકા ગુમાન હૈ ઇશરતકા, નીશાન હૈ અજમતા
—શખ્માસ.

આબીદા— ૫

નીગાહ હારે જહાં તુહૈ મકીંને લામકાં તુહય–અનીસે
ઇન્સોજાં તુ હૈ અયાં તુ હૈ નીહાં તુ હૈ. તુ હૈ શાહીદ તુહી.
મશહુદ, આશીક તુ તુહી માશુક કરીશ્મા સાઝીયે ગુલ તુ
બુલ બુલકી પુંગાં તુ–હૈ.
અપને મૌલાકી જોગન બની, જોગન બની મૈ બીરાગીન બની
–અપને.

નામકા ઉશ્કે મય માલાહું જપતી જલ્વાહે જીસ્કા
હરજા વોહી સબકા ધની–સબકા ધની વોહી.
રખ હે ગની રબહે ગની રે અપને મોલાકી.

દોહા.

વાકી આસ ન છોડીયો, રખીયો મનકો માર–
દુઃખસે મુહમત મોડીયો નીરગુન હે કીરતાર
અપને મૌલાકી–

સહેલીયાં— ૬

સખી આવો આવો ગાવોરી–
કદમ જમે રંગ ઉડે બજાયે નઇ બાંસરી–સખી.
કરે કરે શાદીકી ખુશીયાં રહે રહે ખુશીયોંકી–

ઘડીયા બે ગુમાન બંન્સરી–સખી આવ આવ,
ખીલી ખીલી સહુરેકી કલીયાં હરી ભરી
પુલોંકી ડલીયાં. બે ગુમાન બંસરી.

આબીદા— ૭

મગરૂર હોનેવાલે આખીરમેં રોનેવાલેરે. યેપેશદસ્તી
હોગી પસ્તી, કયા હૈ હસ્તી, મોત હૈં હસ્તી જાન.
સુલતાન હુવા તો કયા ભલા, હૈ આખરશ એક દીન,
કજા–બેઇમાન બન–બદગુમાન વો નામ ખોનેવાલે–ઇજજત.
ડુબોને વાલે—મગરૂર હોને.

ઐયાર–ગુલનાર— ૮

હૈ કયા જાદુ ડાલે, તોરે નૈના મતવારે–દીનરતીયાં મીલ.
છતીયાં જાય મેં સજના બલ જાઉં.—હૈ કયા જાદુ ડાલે.
બાલે જોબનપર પ્યારી ફબનપર તનમન મોરા લલચાય.
મય હું પ્યારે તોપેવારી, અમન ચમન સુખ પાએ–નૈનવા.
બાલે સંભાલે કાતીલ હૈં નીરાલે—હૈં કયા જાદુ ડાલે.

ગુલનાર–ઐયાર— ૯

શાદમાન જાવો જાવો દીલદાર, આવો મોરે છૈલા ડાલુ.

તોરે ગલે બઇયાં, વો સૈયાં બલ જઇયાં—જાવો જાવો દીલદાર
શાદમાન—ખુશ રહેના મેરી જાન. મૈ હોતાહું.
રવાના, રવાના, રવાના, સોજે ગમે પુરકતસે
કહીં દીલ ન જલાના. (૩)
વહાં રખના મુઝે યાદ..............કહીં ભુલ ન જાના.
(૩)...........જું પુસ્ત દીખાતેહોં યુંહી રૂખભી દીખાના (૩)
આવો મોરે છયલા ડાલુ, તોરે ગલે બૈયાં—વોસઇયાં,
બલ જઇયાં જાવો જાવો દીલદાર—શાદમાન જાવો.

ગુલનાર— ૧૦

કહો મહેંપે કયા ચેતબાર આયે. રાહ ચલતી મુઇ પેજો પ્યાર આયે–કહો.
કીસપે હૈ લટ્ટુ રહેજાની ખટું મુવે બુઢેકો કોસું બુખાર આયે કહો.

શેર.

બે બફાવોંસે છુડાલુંગી મય દામન અપના.
મુફત બરબાદ કરૂં કીસલીયે જોબન અપના
રાત દીન કયું ન જલે રશ્કસે તનમન અપના
ઘર બસાને કે લીયે આતી હૈ સૌતન અપના
મેરે ઘરમે મુવેકે પૈજાર આયે—કહો—

મીરઝા ઝકકી— ૧૧

મન જાન હૈ હલકાન. દમપર બનગઇ વૈ.વૈ.વૈ.વૈ.
વો બીચારા સાહુકારા. દમપર બનગઈ વૈ. વૈ. વૈ.
ખાલી ખાનેકા હું ખ્વાહાં દમપર બનગઇ વૈ. વૈ. વૈ.
મન જાન હૈ હલકાન.

આબીદા— ૧૨.

શેર.

જીન્દગી બરબાદકી બુલબુલકી ક્યા સૈયાદને
બંદ પીંજરેમેં કીયા પર તોડકે જલ્લાદને. કીસ.
મુજી કાતીલ જાલીમ કે ફંદેમે ફસીમે હાએ.
કોઇ મયારા નહી. કોઈ ચારા નહીં–રબ મુશ્કીલ
કર આસાન કીસ મુજી નહીં ચયન પડે નયના
નીર ભરે મોરે ગમકે સુને. કૌન બૈન ભરે કોઈ.
ગયબસે ભેજ ફરીસ્તા ખુદા મોહે. કયદસે આકર
આજાદ કરે ફુટી કીસમત તુ ગુરબત.

આબીદા— ૧૩

શેર.

સાંસ સાંસસે મોલા કહો કોઇ એ અર્થ સાંસમત જાયે.
ના જાને વો કોનસા સાંસ આખરી રેહજાયે.

૧૯

જીસ્ને મોલાકો યકતા ન માના ઉસ્ને દોજખમે કીયા ઠીકાના.
જલ જલ મરના દુખ ભરના—જીસ્ને.
કભી કાશીમે નુર ચમકાયા કભી મંદિરમે જલ્વા દીખાયા.
યે હે ઉસ્કી રચના–સારી દુનીયા–જીસ્ને.
કભી બૈતુલ મુકકદસેમે આયા, જલ્વા હરજાપે અપના દીખાયા.
હૈ યે ઉસ્કી રચના–સારી દુનીયા–જીસ્ને.

૧૪

અચ્યાર, ગુલનાર, સલારૂ, શબનમ—

મુઝે માલુમ કયા થા. તુ બેવફા હૈ કાતીલ.
મયભીસમઝા કહાંથા તુ પુર જફા હૈરી બાતીલ.
જાબે મુરવ્વત તુઝે અબસે અપની પેડી ચોટીપે મૈ વારૂં.
જા, જા, નીખટુ કહી બેચ લટુ–સુરતપે મયઝાડુ મારૂં.
દોને હૈ ખચ્ચર આકા નોકર.—મુઝે માલુમ.–સબ.

૧૫

કયસી યે પ્યારી અજમત હૈ. સુરત દેખો કયસી પુરનુર
હૈ ઓર આલી શાન તાઅત મેહર બંદા કયું કરના,
લાયેં હમ ઈમાન હૈ શાન, કયાંહી આલા તાબે હૈ.
સબ અદના આલા સારે જગમે બડી આન બાન શાન–કયસી.

ડ્રોપસીન ૧

બાબ દુશરા.

સહેલીયાં— ૧૬

શાહી કાયમ દાયમ આલી સુલતાન હૈ તુ જીશાન
શાહી કદીમ દહીમ ચમકત દમકત અજમત શૌકત
શાદોખન્દાં હો હર આન હર જા તોરી હૈ સરદારી

શેર.

કબપાસે અદબ હમને તુમ્હારા ન કીયા.
તાઅતસે કીસી રોજ કીનારા ન કીયા.
ખુદદામ કો હર વકત દુવા ગોઇસે હૈ કામ.
સરતાવીકા ભી જુર્મ ગવારા ન કીયા.
ઝુકત ઝુકત તોરે નરનારી બારીબારી જાયે હમવારી
આલમ આરા જગમે પુલી તોરી કુલવારી.
કુલોંકે સંગ સોહત રંગ ગાવતગુન જગતસારી.
શાહી કાયમ દાયમ.

શાહજાદી— ૧૭

હાંરે મનવાકો મય ગુઇયાં, બનાય લઇ–હાંરે
મોરે જીયા હીયામે સમાય ગઇ, હારે મનવાકા–

જાઉં જાઉં ટારૂં કઠન; રંન્જો અલમ કરકે જતન.
વા—અબતો હું ઠાની બનાયકે મનાયકે —મય-
લાઉં અભી વાકો મય ગુંઈયાં.

શેર

બંધનસે મય વાંકો છુંડાઉ અય સો કરત ઉપાય.
આય બસી નૈનન મૈ મોરે વાકે બચન હે ભાએ.
અબતો મય ઠાન લઇ હર દમ હે ધ્યાન યેહી ચલને
કો તૈયાર હુઈ વાકો મય ગુઈયાં.

શાહજાદી સહેલીયાં— ૧૭

ચલોના ચાલ મત વારી. જવાની ભર આઇ, ગાલોંપે લાલી છાઇ—ઉમરીયાં બારી ચલોના રંગ ગોરા ગુલસા ચહેરા જુલ્ફે હે કારી કારી રસીલે નૈના વારી ચલોના જાવો સતાવો નાહી મોહે છેડ યે કયસી નીકાલી. આફત સર ડાલી—ચલોના.

ગુલનાર— ૧૯

રંગલાઇ મોરી ઉઠતી જવાની રંગલાઈ,
દીલતીરે સીતમ કાની થાના હુવા રંગલાઇ.

ગાલો પે લાલી જુલ્ફે હૈ! કાલી ચાલ નીરાલી મોરી-
મતવાલી,
બારી ઉમરીયા. તીરછી નજરીયાં. ભવેંતીરેં અબરૂ હૈ-
કમાની ઉમર મોરી" ઉઠતી જવાની.

મી૦ અચ્યાર—બબન ૨૦

કહીં અકડ તુમ્હારી ટુટે ન સારી કુટે ન ખોપરી તીસ-
મારખાં.
મે હું મશહુર દાદા તેરાપર દાદા જંગપે આમાદા-
દેખના, હોં.
જા હતુ તો હૈ પાજી નટખટ. જાતુ તો હૈ બુઢે ખુસટ જાતુ તો,
હૈ. સચમુચ. જાનવર જયસે "જાપાની મુરગા બોલે-
બોલ કુકડુ કું. (૩)

મી૦ ગુલનાર-૨ ૨૧

બાત તેરે જીકી હૈ મયને પેછાની બકતા હૈ મુવા ચમાર,
દેખના ફીક રે કયા કસતી હે મુજપર ચમારની પયછાન લી
બાત તેરે જીકી જાવો જાવોજી મતલબ પયછાન

ગઇ હીકમત કો જાન ગઇ જારી જારી અરો બેહુયા.
અયસે નખરેસે લફ્રેસે લુતરેસે હુમય શીયાની
બાત તેરે જુકી.

આબીદા— ૨૨

જગમે રેહેમત બરસે જીસ્કી વોહી સચ્ચા હૈ ખુદા
ઉસ્કી કુદરત હૈયે સારી જો કુચ ફ્યલી હ કુલવારી
ઉસ્કી શાન હૈ બેહુતર બરતર વોહી સચ્ચા હૈ ખુદા
ઉસ્સે જીસ્ને સર હૈ ફેરા કહેરને ઉસ્કે ઉસ્કો ઘેરા જીસ્ને
ઉસ્કો દીલસે જાના નેક બન્દા હૈ વો દાના સચ્ચા ખાલીક-
હૈ વો સબકા—રહેમત બરસે.

ગુલનાર— ૨૩

કયસે બેદરદીકે પાલે પડે હૈં, પુરકતમે જીનેકે લાલે પડે હે—કયસે.
જાલીમ નીગાહોંકી બેદાદ દેખો સીનેમે ચીતવનકે ભાલે પડે હે. ક.
દીલ લગાના થા દીલલગી દીલ્કી અબ રૂલાને લગી હસી દીલકી.
શમારૂ દેખ હાલ પરવાના બુરી હોતી હૈ લો લગી દીલકી
જાલીમ મોહબતને આગ લગાદી જલજલકે ઇસ દીલમે
છાલે પડે હે, કયસે બેદર્દીકે.

ગુલનાર-સલારૂ-ઐયાર શબનમ—

૨૪

બેવફા બના તુ વાહ વાહ જી વાહ,
ઉલ્લુકે પઠેસે દીલ કયું લગાઉ—બેવફા બના તું.
ગયરકો મેરા ફોટું દેકર--તુને આંખ લઢાઇ,
પતીવર્તા અબ બનકર આઈ, દીખાતી હૈ પાર સાઈ
તુ ભી મુજસે બીછડતી હૈ કયા. ગોલબોલ મેરી માઇ
બેવફા બના તુ.

ગુ. સ. અ. શ.— ૨૫

માન જાવો ન રૂઠો મય દોનોપે હું બલહારી.
વો મેરે યાર તરાહદાર ન કર ઉપર નજર વાહ
માન વો મેરી જાન જરા છોડોજી, તુમ ભી નખરે,
મય હું પ્યારી તુમ્હારી તું હો પ્યારે મેરે.
ચલી ચાલ ઢાલ જાલ કીયા મુજકો પાયમાલ
પ્યારે રંગીલે રસીલે વાપે વારી વારી જાઉં-માન જાવો.

આબીદા— ૨૬

બીપતા ઉઠાકે ઘભરાઇરે મરન મન ભાયેં ગયો.
દુઃખ વામે આગયો. સુખ બીસરા ગયો -બીપતાકે

શેર

યા ખુદાવંદે જહાંન કયસીયે ઉફતાદ આઇ અદમ આબાદ
સે મય કયું દીલેના શાદ આઈ સખ્ત મુશ્કીલ હૈ જો.
લબપે મેરે ફરીયાદ આઇ દરપે બંદી તેરી અબ ચાહને ઈમદાદ આઇ
આઇ સીસ નમાકે હુ મય આઇ રે મરન મન ભા ગયો.

ડ્રોપ સીન. (૨)

બાબ તીસરા.

સહેલીયાં શાહેજાદી— ૨૭

અયસા મનહર દીલબર મીલે નૈ। જવાન જીસ્કે આગે શરમાય
ચંદ્રમાં મોહે કલપાવોના અજી શરમાવોના જીયા યું જલા
વો ના—હાં........................અયસા મનહર—
સદમે મેરે જીગરમે હજારો બયાંકે હૈ રૌશન ચીરાગ
જીતને હૈ દાગે ને હાં કે હૈ જલ્વે મેરી નિગાહમે—કૈનોમકાં
કે હૈ મુજસે કહાં છુપૈગે વો અયસે કહાં કે હૈ ઉઇ ઉઈ.
સબરાજ જાનગઇ મતલબ પહેચાન ગઇ ઉલફતસે હારો
નજાને જોહાં........................અયસે—

સહેલીયાં— ૨૮

મયકા પ્યાલા ચલે ગુલે લાલા ખીલે રંગીનશા
ચઢે હાથ સબકા બઢે જામે જમકે નીસાર ચલે આપસમે
પ્યાર આયા અબ હે બહાર ચઢે મસ્તાના દીલકશ.
ગુલાબી ખુમાર મયકા પ્યાલા—

શેર.

યે ગુલો જાર ઔર પુર બહાર આલી વીકાર હમ હો
નીસાર લયકા વ્હાલા ચલે—મચકા૦

આબાદા-શાહેજાદી— ૨૯

તુઝે સફર હોવે આસાં, વોહી પ્યારા ચજહાં તોરે.
દુઃખકી કરે પાર નાવરીયાં, યે જગત હૈ બૈરી. અદાવત,
ઠેરી સભીને ફેરી મોસે નજરીયારે.—સફર હોવે.

શેર

દેશનીકાલા જબ તુમ લીન્હો દરશન કૌન દીખાવૈ.
હીરદેબાન બીરહન કે લાગે. કયસે કરૂં અબહાએ
પ્યારી પ્યારી બતીયાં કરત છતીયાં મીલત જીમે બસત
પ્યારી મેરી મેહરબાન સફર હોવે આસાં.

૩૦

મી. ગુલનાર-૧-૨ સલાર્. શબનમ, બબન—

અચ્છી ઘડીકી શાદમાની હૈ જાની હૈ—સારે હુવે દીલશાદ
મીલી પ્યારી દીલબર હમારી દુલહન ન્યારી હાં—ચલો

ચલો ઝટપટ હુવે આબાદ મુઝે મેરૂ મીલી ઉસ્તાદ–મેરે બાવા
પુરી જહાદ–શોહુર હે કયા નીરાલા બીલકુલ હૈ ભોલા ભાલા
કયસા પાયા ઘોટાલા–અચ્છા ગલેમે ડાલા જોડી સબકી
પૂરી મીલી–હરદમ હરદીલ ગાવો મુબારક બાદ–અચ્છી.

સહેલીયાં— ૩૧

કારી કારી છાઈ ગરદુંપે ઘટા–સારે ઉડાવો શરાબ
હાંરે મતવાલો ઉડાવો શરાબ. હે કારી કારી.
કોઇ રંગીલા સજીલા હો સાકી, હાંરે બુઝે રીન્દોકી
ફીર મયકી પીયાસ કારી–કારી છાંઈ–મેહશર બપાહો
ખીરામે અદાપર–ચાહે રહે રહેમતસે મયેકશ નીરાસ–કારીકારી

નાસૈ દરબારી-- ૩૨

ખુદાવંદે આલમકી કયા શાન હૈ. કે કુરબાન જીસપર મેરી-
જાન હૈ ખુદાવંદે.
જહાં મે તેર હરએક મેહમાન હૈ તેરી રહેમતોકા-
બીછા ખ્વાન હૈ ખુદાવંદે.

બુઝુર્ગી હરએક તુજકો શાયાન હૈ તુહી શા હાને—આલમ-
કા, સુલતાન હૈ. ખુદાવંદે
વજીફા યેહ જાયકકા હરઆન હૈ યકીન તુજપે હૈ તુજપે-
ઈમાન હૈ ખુદાવંદે.

આબિદા— ૩૩

શેર.

જાત પર તેરે સબ આધાર, સચ્ચા તેરા નામ.
નામસે તેરે બન જાતે હૈ સભી બીગડે કામ.
મૌલા તું મુશ્કીલ કુશા હૈ ઔર હૈ રહેમાન-
શેરકે ગુફ્ફેમેં મુઝે દીયા હૈ કયા આરામ,
ગુસૈયાં માનું માનું મય તેરી શાન નામપે તેરે કુરબાન
અરે હાંરે મૌલા ગુસૈયાં માનુ તેરાયે અદના ફ્જલો કરમ હૈ હૈ
અબ તક બચી હૈ મેરી જાન ગુસૈયાં. માનું
માનું મય તેરી શાન.
કુદરતકે ઉસ્કે દેખે કરીસ્મે દીલકી આખોંસે ઈસઆન—ગુસૈયાં.

સાહેલી— ૩૪

ગીજાલી યુ ગીજાલી તાહોબ્બુલ જર હી તાબ

વલકમર સલ્લાની એયની નીસકુલ લૈલુલ ગાબ, યા હુબીબી કુમ તમાશા રે હા લીલ બોરતાન અંતકલબી અંત રોહી આમી યાહુ માન મીન હુ નજ્જલ ફીલવા હીવદ દુનીયાં.

શીત્તાબ લાકનીલ મેહબુબ અયની લક્ની આબાતાબ.

તમામ શુદ્ધ.

પ્રસિદ્ધ કરનેવાલા,

મૌલાના અબદુલકરીમ પ્રોપરાયટર

ધી આફતાબે હિન્દ થિએટ્રિકલ કંપને છપવા

કર શાયા કિયા

સૂર્યપ્રકાશ થીએટર, સ્ટેશન રોડ,—સુરત.

શાહ ખુબચંદ અમીચંદ કે ધી સુરત. "જૈન" એન્જીન

પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમેં પ્રભુશંકર નરભેરામ વ્યાસને છાપા.

ખપાટીઆ ચકલા-સુરત.

૧૯૧૭.

જાહેર ખબર.

મોરબી આર્ય સુબોધ નાટક મંડળીનાં

મોટાં પુસ્તકો તથા ગાયનો.

સતીઅનસૂયા નાટક (સચિત્ર) રૂ. ૧–૪–૦ **ભર્તૃહરિ નાટક** સચિત્ર ૧–૪–૦ **ચાંપરાજ, રાણકદેવી, રાજસિંહ, જગદેવ, ત્રિયારાજ, ત્રિવિક્રમ, ચંદ્રહાસ** એ દરેક મોટાં પુસ્તકની કીમત રૂ. ૧–૦–૦

ઓપેરાઓ.

ઉપરના નાટકોના ઓપેરાઓ ઉપરાંત, **કંસવધ, વીરબાળા, દેવયાની, રાજતરંગ, વિબુધવિજય, સરસ્વતી, રમારણજીત, મદાલસા, અંબરીષ, પુનર્જન્મ, બુદ્ધદેવ, શૃંગીઋષિ, ભાવિપ્રાબલ્ય**, એ ઓપેરાની કીમત રૂ. ૦–૨–૦

☛ **સુકન્યા–સાવિત્રી નાટકનું** મોટું પુસ્તક (સચિત્ર) ટુંક મુદતમાં બહાર પડશે.